C/2025/765

11.2.2025

Avizul Comitetului Economic și Social European

Servicii profesionale în cadrul tranziției verzi

(aviz din proprie inițiativă)

(C/2025/765)

Raportoare: **Violeta JELIĆ**

Coraportor: **Gaetano STELLA**

Consilieri:	Vladimíra DRBALOVÁ (pentru raportoarea Grupului I) Alessio D'AMATO (pentru coraportorul Grupului III)
Decizia Adunării Plenare	18.1.2024
Temei juridic	Articolul 52 alineatul (2) din Regulamentul de procedură
Secțiunea competentă	Comisia consultativă pentru mutații industriale
Data adoptării în secțiune	5.11.2024
Data adoptării în sesiunea plenară	4.12.2024
Sesiunea plenară nr.	592
Rezultatul votului (pentru/împotrivă/abțineri)	197/0/5

1. Concluzii și recomandări

1.1. EESC salută angajamentul Comisiei Europene, comunicat în noile orientări politice 2024-2029, de a crea un plan pentru prosperitatea durabilă și competitivitatea Europei, pe baza unui nou „Pact pentru o industrie curată" și a unei piețe unice funcționale a UE, care sunt vitale pentru o tranziție verde și digitală lină.

1.2. CESE recunoaște rolul fundamental pe care îl joacă serviciile profesionale în cadrul tranziției verzi, care este implicit în „Pactul pentru o industrie curată" și este o sursă potențială atât de oportunități, cât și de provocări, în special în ceea ce privește nevoile în materie de competențe.

1.3. CESE invită instituțiile UE să adopte măsuri care să le permită întreprinderilor să se adapteze la modificările aduse de un proces atât de complex cum este tranziția verde, cu scopul de a păstra întreprinderile în Europa și de a face față obiectivelor ambițioase în materie de sustenabilitate în interiorul UE. Ar trebui să se acorde o atenție deosebită întreprinderilor familiale, microîntreprinderilor și întreprinderilor mici și mijlocii (MIMM-uri), precum și realizării obiectivelor de competitivitate.

1.4. CESE își exprimă preocuparea că procesul de înverzire se poate bloca din cauza deficitului de forță de muncă și a lipsei de personal calificat, a neconcordanței între cererea și oferta de competențe, a sarcinilor de reglementare, administrative și în materie de costuri tot mai mari, precum și a noilor provocări pe care le generează modificările rapide ale lanțurilor de aprovizionare.

1.5. Trebuie pusă în aplicare noua viziune pentru uniunea competențelor. Trebuie efectuate reforme coerente în sistemele de învățământ pentru a adapta programele de învățământ la modificările din lumea muncii, pentru a sprijini toate programele educaționale relevante (inclusiv STIM), pentru a pune în aplicare o nouă strategie pentru educație și formare profesională (EFP), precum și pentru a sprijini profesorii și a îmbunătăți coordonarea la nivelul UE.

1.6. Instituțiile UE și statele membre ar trebui să recunoască rolul esențial pe care îl joacă serviciile profesionale – reglementate sau nereglementate – în revenirea ambițioasă a Europei la prosperitate. Această revenire trebuie totuși să fie în conformitate cu obiectivele de mediu și de sustenabilitate și să sprijine evoluția competențelor în sinergie cu sectoarele economice, justificând în mod explicit evoluția structurilor lanțurilor valorice.

1.7. CESE recunoaște, de asemenea, necesitatea de a încuraja inițiativele educaționale, atât la nivelul UE, cât și la nivelul statelor membre. Acest lucru ar putea implica stimulente financiare specifice pentru cursurile EFP care vizează ecologizarea serviciilor profesionale. De asemenea, ar putea implica instituirea unor cursuri academice la nivelul UE pentru a aduce noi profesioniști sau a forma profesioniștii existenți în ceea ce privește obiectivele de durabilitate și pentru a promova atât adaptarea la competențele și locurile de muncă existente, cât și îmbunătățirea acestora (programe de perfecționare și recalificare profesională). Aceste inițiative ar putea duce și la noi competențe pentru tranziția verde și cea digitală.

1.8. CESE sugerează ca politicile să fie direcționate către sprijinirea interconectării serviciilor profesionale, cu scopul de a extinde scara la care funcționează activitățile conexe, ținând seama în mod corespunzător de caracteristicile specifice ale fiecărui stat membru.

1.9. Lacunele în materie de competențe ar putea fi eliminate urmând sugestiile menționate anterior și formând profesioniști calificați în întreaga Europă sau atrăgând profesioniști din afara UE prin politici și inițiative (de exemplu, inițiativa privind rezerva de talente la nivelul UE, care ar putea contribui la atragerea unor profesioniști din țările terțe și, în același timp, la extinderea pieței pentru profesioniștii din UE).

1.10. CESE subliniază rolul important pe care îl joacă partenerii sociali, organizațiile prestatorilor de servicii profesionale și alte organizații relevante ale societății civile în procesele de tranziție verde justă și de succes.

1.11. CESE subliniază și alte provocări în contextul amplu al furnizării de servicii profesionale, inclusiv barierele din calea recunoașterii calificărilor, care vor trebui eliminate pentru a contribui la valorificarea mobilității profesionale și eliminarea lacunelor în materie de competențe. CESE recomandă continuarea eforturilor în acest domeniu, inclusiv prin intermediul unor avize de monitorizare a acestor aspecte.

2. **Contextul politic**

2.1. În timpul unei reuniuni speciale a Consiliului Uniunii Europene din perioada 17-18 aprilie 2024, liderii UE și-au luat angajamentul de a încheia un nou pact pentru competitivitatea europeană ancorat într-o piață unică pe deplin integrată. Acesta trebuie să vizeze consolidarea bazei economice, de producție, industriale și tehnologice a Europei, asigurând astfel reziliența economică și reînnoirea industrială, competitivitatea globală, poziția de lider tehnologic și atractivitatea Uniunii ca locație pentru întreprinderi. Noile orientări politice ale președintei Comisiei Europene pentru perioada 2024-2029 prevăd, în prezent, măsuri specifice în acest sens, obiectivele pe termen lung ale UE fiind evidențiate în mod clar în recentul raport Draghi ([1]).

2.2. **Tranziția verde este în curs, însă trebuie adoptate în continuare măsuri esențiale în mai multe sectoare**. Dovezile sugerează, într-adevăr, că o parte a impactului activităților europene asupra mediului a scăzut în timp, astfel cum indică statisticile privind emisiile de CO_2 și eficiența materialelor; totuși, pentru o tranziție stabilă sunt necesare măsuri suplimentare ([2]).

2.3. Aspectul cel mai important ar trebui să fie punerea în aplicare a cadrului juridic existent pentru 2030 în maniera cea mai simplă, cea mai echitabilă și cea mai eficientă din punctul de vedere al costurilor. Cu toate acestea, **Pactul pentru o industrie curată** anunțat – sprijinit prin **actul legislativ privind accelerarea decarbonizării industriale** pentru a sprijini industriile și întreprinderile în perioada de tranziție – aduce cu sine, de asemenea, mai multe provocări și oportunități.

2.4. **Industria trebuie păstrată în Europa** ([3]) **deoarece industria va fi cea care va oferi soluțiile în domeniul climei de care Europa are nevoie**. Liderii UE se angajează să colaboreze cu părțile interesate la elaborarea și punerea în aplicare a unei politici industriale eficace ([4]), care să ne decarbonizeze industria într-o manieră competitivă (reducând sarcinile administrative și de reglementare), să dezvolte avantajul competitiv al Uniunii în domeniul tehnologiilor digitale și curate, să diversifice și să asigure lanțurile de aprovizionare strategice, să repoziționeze lanțurile valorice și să consolideze baza tehnologică și industrială a Europei.

([1]) Draghi, M., 2024, *The future of European competitiveness* (Viitorul competitivității europene).
([2]) A se vedea datele disponibile la adresa: https://ec.europa.eu/eurostat/web/sdi.
([3]) Semnatarii Declarației de la Anvers.Vă alăturați?
([4]) Concluziile EUCO, 18/4/2024: https://www.consilium.europa.eu/media/m5jlwe0p/euco-conclusions-20240417-18-en.pdf.

2.5. **Tranziția verde implică și modificări sectoriale și, totodată, o relevanță tot mai mare a sectorului de bunuri și servicii de mediu**. Dovezile sugerează că ocuparea forței de muncă și valoarea adăugată în cadrul sectorului de bunuri și servicii de mediu cresc mai rapid decât economia globală a UE ([5]), deschizând calea către noi servicii profesionale (de exemplu, audituri ecologice).

2.6. Mai presus de toate, Pactul verde european trebuie să fie just și să țină seama de posibilele riscuri și costuri ale dublei tranziții climatice și energetice. Numai o structură industrială puternică și un dialog social continuu consolidat și bine structurat între partenerii sociali (angajatori și lucrători) la toate nivelurile ne vor permite să asigurăm o tranziție verde justă. Procesul de tranziție trebuie să includă organizații și asociații care reprezintă profesii esențiale pentru realizarea obiectivelor tranziției verzi și ale celei digitale.

3. Progrese slabe în realizarea reformelor structurale din sectorul serviciilor

3.1. Șocul fără precedent asupra economiei UE cauzat de pandemia de COVID-19 necesită un răspuns pe toate fronturile, pentru a realiza o redresare economică de succes. Alături de alte măsuri, **reformele structurale eficace și cu impact în sectorul serviciilor ar putea să stimuleze redresarea economică și să asigure caracterul durabil al acesteia**. Serviciile au o importanță majoră în economia UE, nu numai în ceea ce privește contribuția lor directă la valoarea adăugată și ocuparea forței de muncă, ci și din perspectiva rolului lor ca verigi de-a lungul lanțurilor valorice și rolului lor vital în ecosistemele industriale ([6]) și în dezvoltarea unor soluții verzi inovatoare.

3.2. **Declarația de la Anvers** ([7]) **privind un pact industrial european constituie un nou impuls pentru serviciile profesionale**. Există o nevoie urgentă de claritate, predictibilitate și încredere în Europa și în politica sa industrială. Semnatarii solicită **un plan de acțiune cuprinzător pentru a crește competitivitatea ca prioritate strategică și pentru a crea condiții de susținere mai fermă a întreprinderilor în Europa**.

3.3. **Serviciile profesionale joacă un rol crucial în tranziția energetică și în cea verde**, deoarece asigură competențe specializate și standarde înalte de siguranță și calitate în dezvoltarea și punerea în aplicare a tehnologiilor durabile. Valorile lor etice, expertiza și angajamentul lor față de formarea continuă sunt fundamentale pentru proiectarea și construirea unor infrastructuri eficiente, cu impact scăzut, promovând astfel inovarea și integritatea în procesele de producție, ajutând întreprinderile (în special MIMM-urile) să facă față provocărilor în materie de reglementare și administrative pe care le atrag după sine noile definiții ale activităților economice durabile, precum și pentru identificarea opțiunilor de finanțare disponibile pentru aceste activități.

4. Rolul-cheie al sectorului serviciilor în realizarea unor lanțuri de aprovizionare verzi și în repoziționarea lanțurilor valorice

4.1. În peisajul economic european actual, se pot observa modificări semnificative în dinamica lanțurilor de aprovizionare din sectorul producției. Se preconizează că aceste modificări vor contribui la repoziționarea lanțurilor valorice și vor încuraja repatrierea, multe întreprinderi luând în considerare posibilitatea de a aduce înapoi producția și serviciile delocalizate în țări terțe. Serviciile profesionale ([8]) oferă întreprinderilor sprijinul necesar pentru a aborda aceste provocări.

4.2. **În plus, transformarea în curs poate fi deosebit de relevantă pentru MIMM-uri**, cărora provocările tranziției verzi, inclusiv respectarea obligațiilor concepute pentru firmele mai mari, le impun să își consolideze capacitățile pentru a soluționa chestiunile legate de înverzire și de sustenabilitate. Această interacțiune între IMM-uri și profesioniști poate permite întreprinderilor să devină mai competitive, mai inovatoare și mai reziliente. Disponibilitatea surselor de finanțare, stimulentele financiare/granturile, asistența pentru identificarea unor piețe potențiale, precum și sprijinul pentru dezvoltarea unor noi produse, servicii sau procese și pentru comercializare sau distribuție sunt esențiale pentru tranziția către un viitor eficient din punctul de vedere al utilizării resurselor ([9]). Aceste servicii de consultanță în domeniul înverzirii se bazează pe expertiza profesională și oferă IMM-urilor o piață importantă pentru noi servicii profesionale, deci trebuie să fie dezvoltate și promovate.

([5]) Datele Eurostat 2000-2021: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Environmental_economy_%E2%80%93_statistics_on_employment_and_growth.
([6]) COM(2021) 385 final privind evaluarea și actualizarea recomandărilor de reformă din 2017 în domeniul reglementării serviciilor profesionale.
([7]) Summitul industrial al UE, 20/2/2024: https://antwerp-declaration.eu/pdf/declaration.pdf.
([8]) Printre acestea se numără serviciile profesionale din sectoarele socio-medical, tehnic și economico-juridic, precum și de tip transversal.
([9]) Eurobarometrul Flash 498, martie 2022, disponibil la adresa: https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2287.

4.3. Prin urmare, realizarea unor progrese în domeniul serviciilor oferă și efecte de propagare pozitive semnificative pentru industria UE ([10]). Aproximativ 38 % din valoarea adăugată totală integrată în cererea industriilor prelucrătoare din UE este generată de servicii ([11]). Aceste servicii sunt, de asemenea, comercializate în interiorul și în afara UE ([12]), ceea ce duce la potențiale efecte asupra ocupării forței de muncă și la pierderea locurilor de muncă. De asemenea, trebuie luate în considerare particularitățile fiecărui stat membru, deoarece, în cazul întreprinderilor mici și al microîntreprinderilor, proximitatea furnizorilor de servicii profesionale este un factor esențial în determinarea cererii. Acest lucru face și mai urgentă nevoia perfecționării și recalificării care să vizeze și furnizorii mai mici de servicii profesionale.

4.4. Dovezile raportate par să sugereze că **există oportunități semnificative pentru profesioniștii din domeniul tehnic și juridic și economic de a îmbunătăți creșterea și competitivitatea pentru lanțuri de aprovizionare durabile**. Acest aspect face parte din valoarea adăugată potențială (intangibilă) a profesiilor pentru tranziția verde. Sectorul serviciilor profesionale în sine poate contribui, de asemenea, în mod direct la reducerea emisiilor. Emisiile pot fi reduse cu aproximativ 10 % prin reducerea deplasărilor în interes de serviciu; cu 30-40 % prin utilizarea energiei din surse regenerabile și a căldurii în birouri; și cu încă 15 % optând pentru moduri de transport mai ecologice (combustibili din surse regenerabile, vehicule electrice etc.) ([13]).

5. **Consolidarea competențelor pentru tranziția verde și cea digitală**

5.1. Dimensiunea privind ocuparea forței de muncă și cea privind competențele ale înverzirii economiei sunt comune pentru toate transformările profunde. Aceste tranziții creează nevoia de a observa, a anticipa, a sensibiliza, a adapta oferta de formare, a facilita tranzițiile și a acționa la nivel local.

5.2. Obiectivele europene de mediu și de sustenabilitate ambițioase vor crea ocupații noi și le vor modifica pe cele existente. **Acest proces va afecta cu certitudine condițiile pentru dezvoltarea ulterioară a serviciilor profesionale**. Recalificarea și perfecționarea, învățarea pe tot parcursul vieții și competențele non-tehnice și multidisciplinare sunt esențiale pentru a asigura că întreprinderile dispun de forță de muncă suficient calificată pentru a răspunde nevoilor lor în continuă evoluție. Trebuie abordate rolurile profesioniștilor existenți și evoluția competențelor necesare. Revizuirea clasificării europene a aptitudinilor, competențelor, calificărilor și ocupațiilor (ESCO) include 571 de competențe verzi, competențe transversale și concepte privind cunoștințele, care sunt în conformitate cu definiția competențelor verzi furnizată de Cedefop ([14]). Sunt necesare eforturi specifice pentru stabilirea unei „corespondențe" între cerințele de sustenabilitate existente și competențele profesionale și locurile de muncă, iar acest lucru nu va fi ușor.

5.3. Digitalizarea poate să extindă profilurile profesionale existente, să consolideze colaborarea interdisciplinară cu alți profesioniști și, dacă criteriile definite în Manifestul de la Roma ([15]) sunt respectate, poate să favorizeze apariția unor profesii noi în spiritul unui sistem aflat în evoluție. În plus, digitalizarea va crește comercializarea continuă a serviciilor profesionale și va transforma profilurile profesionale tradiționale. Cel mai important, **tranziția digitală și cea verde pot fi considerate o „dublă tranziție"**, prin faptul că merg mână în mână și se pot consolida reciproc.

5.4. **Utilizarea fondurilor UE în mod mai eficace, într-un mod coordonat, și pentru a investi în educație și competențe** la nivel național ([16]) (de exemplu, pentru a sprijini acțiunile în cadrul **Pactului european pentru competențe, academiile de competențe pentru zero emisii nete și parteneriatele la scară largă pentru competențe**) poate să contribuie la alinierea educației și a formării cu cererea de competențe. Este important să se consolideze în continuare rolul și profilul educației și formării profesionale, pentru a forma oamenii pentru competențe de bază, manageriale, transversale și STIM dintr-un stadiu precoce. De asemenea, educația și formarea profesională trebuie să fie mai bine poziționată și recunoscută ca factor de productivitate și inovare.

([10]) COM(2021) 385 final privind evaluarea și actualizarea recomandărilor de reformă din 2017 în domeniul reglementării serviciilor profesionale.

([11]) Document de lucru al serviciilor Comisiei – Raportul anual privind piața unică pentru 2023: Piața unică la 30 de ani.

([12]) Sursa datelor pentru comerțul extra-UE: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=EU_international_trade_in_other_business_services. Sursa datelor pentru considerații privind comerțul intra-UE: baza de date a Eurostat privind comerțul internațional cu mărfuri. Categoriile luate în considerare sunt: „Servicii: servicii financiare"; „Servicii: servicii profesionale și servicii de consultanță în management"; „Servicii: servicii tehnice, servicii legate de comerț și alte servicii pentru întreprinderi", disponibile la adresa: https://ec.europa.eu/eurostat/web/international-trade-in-goods/database.

([13]) Forumul Economic Mondial, *Provocarea „zero net": oportunitățile lanțului de aprovizionare,* ianuarie 2021, p. 39, disponibil la: https://www.weforum.org/publications/net-zero-challenge-the-supply-chain-opportunity/.

([14]) Cedefop (2012), *Green skills and environmental awareness in vocational education and training (Competențe ecologice și conștientizarea aspectelor de mediu în educația și formarea profesională),* Oficiul pentru Publicații, Luxemburg: https://www.cedefop.europa.eu/files/5524_en.pdf. Competențele verzi pot fi definite drept „cunoștințele, abilitățile, valorile și atitudinile necesare pentru a trăi într-o societate care reduce impactul activității umane asupra mediului și pentru a dezvolta și a sprijini o astfel de societate". Competențele verzi includ competențele de audit energetic (în contextul competențelor de informare) și competențe legate de formarea personalului cu privire la programele de reciclare sau la deșeurile periculoase (în contextul comunicării, colaborării și creativității). Cunoștințele verzi includ materialele de instalare durabile și normele de emisie (în contextul ingineriei, producției și construcțiilor). A se vedea (și pentru metodologia de clasificare): https://esco.ec.europa.eu/en/about-esco/publications/publication/green-skills-and-knowledge-concepts-labelling-esco.

([15]) O nouă viziune pentru Europa: https://www.romemanifesto.eu/.

([16]) *Raportul anual privind piața unică și competitivitatea în 2024*.

5.5. **Încurajarea parteneriatelor poate conduce la economii de scară care ar îmbunătăți competitivitatea furnizorilor de servicii profesionale**. Acest lucru se preconizează că va fi deosebit de relevant în contextele în care funcționează IMM-urile, întreprinderile familiale și microîntreprinderile și în care automatizarea anumitor locuri de muncă poate împiedica dezvoltarea competențelor specifice. Partenerii sociali și organizațiile profesionale (în special angajatorii) sunt esențiale pentru proiectarea și furnizarea educației și formării profesionale. Carierele și disciplinele STIM și antreprenoriale ar trebui promovate și în rândul tinerilor, în special al femeilor și fetelor. În general, responsabilii naționali de elaborarea politicilor de la toate nivelurile ar trebui să acorde importanță investițiilor în orientarea profesională eficace. Și instrumentele de la nivelul UE, cum ar fi cadrele de formare comune, ar putea fi extrem de utile pentru anumite profesii și domenii, cum ar fi ingineria.

5.6. **Este esențial să se redefinească conținutul cursurilor de formare universitară destinate obținerii de calificări profesionale**, pentru a îmbunătăți integrarea între competențele profesionale și programele de predare. Implicarea profesioniștilor în definirea conținutului cursurilor de formare ar face ca cursurile să fie mai interdisciplinare și mai deschise dinamicii sociale și a pieței. În plus, este esențial să se promoveze cercetarea aplicată, de exemplu prin doctorate industriale, pentru a crea profiluri profesionale foarte specializate. Alinierea programelor educaționale universitare în toate statele membre și coordonarea acestora la nivel european ar putea contribui la îmbunătățirea cunoștințelor, a educației și a calificărilor tinerilor profesioniști, în mod similar inițiativelor Comisiei Europene care au fost prezentate în martie 2024 ([17]). Dezvoltarea unei rețele universitare europene ar putea aduce, de asemenea, o contribuție în acest sens. O atenție deosebită – cu un accent special pe egalitatea de șanse – ar trebui acordată, de asemenea, persoanelor cu handicap și cu nevoi speciale, astfel încât nimeni să nu fie lăsat în urmă.

6. **Abordarea problemei lacunelor în materie de competențe**

6.1. Remodelarea competențelor pentru tranziția verde reprezintă o provocare sistemică. Dovezile ([18]) sugerează că se preconizează că tranziția verde va implica o recalificare profesională substanțială, indiferent de caracteristicile tehnologice ale sectoarelor implicate. În general, acest lucru se leagă de nevoia de a identifica în mod clar profesiile „verzi” și de a oferi educație la diferite niveluri (de exemplu, academic, la locul de muncă, învățare pe tot parcursul vieții) cu scopul de a elimina lacunele în materie de competențe și de a facilita eforturile de extindere a activităților, atât în ceea ce privește oferta (parteneriate profesionale la nivelul UE sau la nivel local), cât și cererea (de exemplu, întreprinderi mici, rețea sau parteneriate regionale). În unele tipuri de profesii, inclusiv în profesiile STIM, se preconizează că dimensiunea egalității de gen va fi deosebit de relevantă în elaborarea politicilor. Tranziția verde implică, de asemenea, crearea de noi ocupații (contabili în domeniul carbonului, specialiști în materie de captare, utilizare și stocare a dioxidului de carbon, avocați specializați în domeniul climei, specialiști în certificare și audit în materie de riscuri de mediu, sociale și de guvernanță etc.). Sectorul educației trebuie să reflecte cererea pentru aceste noi profesii și ar trebui încurajat să creeze programe de învățământ noi sau inovatoare pentru a răspunde acestei cereri. **În general, lipsa de personal calificat ar trebui soluționată prin politici elaborate în mod specific, mai degrabă decât prin soluții „universale” ample**.

6.2. Europa trebuie să fie atractivă și deschisă pentru talente și furnizorii de servicii profesionale proveniți atât din interiorul frontierelor sale, cât și din țările terțe. Propunerea Comisiei de regulament privind rezerva de talente la nivelul UE ([19]) (pentru a crea prima platformă IT comună pentru angajatori și persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă din țările terțe) poate fi, de asemenea, un instrument bun pentru atragerea furnizorilor de servicii profesionale din țările terțe. Cu toate acestea, pentru a răspunde cererii tot mai mari de recalificare a lucrătorilor și de „noi” competențe, trebuie să se țină seama de calitatea formării și a educației și de repoziționarea lanțurilor valorice strategice, în conformitate cu tranziția verde.

6.3. Tranziția în curs aduce cu sine alte provocări, care pot implica și chestiuni existente în contextul furnizării de servicii profesionale. Aceasta include bariere în calea recunoașterii calificărilor, care trebuie eliminate pentru a contribui la valorificarea mobilității profesionale și acoperirea lipsei de personal calificat ([20]). Acest lucru este abordat în revizuirea din 2013 a Directivei privind recunoașterea calificărilor profesionale ([21]) și într-un raport special al Curții de Conturi Europene privind recunoașterea calificărilor profesionale (2024) ([22]). **Acest lucru evidențiază noi chestiuni care trebuie soluționate ulterior în contextul tranziției verzi**.

([17]) Pachetul privind universitățile: https://education.ec.europa.eu/news/commission-presents-a-blueprint-for-a-european-degree.
([18]) https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/2f2543c2-c4b5-11ee-95d9-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-304842685.
([19]) Propunere de regulament de instituire a rezervei de talente la nivelul UE: https://home-affairs.ec.europa.eu/regulation-establishing-eu-talent-pool_en.
([20]) Discursul privind starea Uniunii din 2022 al președintei Comisiei Europene, Ursula von der Leyen.
([21]) JO L 354, 28.12.2013, p. 132, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=OJ:L:2013:354:TOC Directive 2013/55/EU.
([22]) https://www.eca.europa.eu/ECAPublications/SR-2024-10/SR-2024-10_RO.pdf.

7. **Legături cu alte avize în curs**

Acest aviz a fost elaborat în strânsă coordonare cu avizul TEN/836 privind deficitul de forță de muncă și de competențe în sectoarele transporturilor, energiei, infrastructurii și al tehnologiilor digitale. Cele două avize se completează reciproc, în special în ceea ce privește obiectivele lor comune de a sprijini și de a contribui la punerea în aplicare a planului de acțiune privind deficitele de pe piața forței de muncă ([23]), precum și de a aborda neconcordanța între cererea și oferta de competențe în procesele dublei tranziții.

Bruxelles, 4 decembrie 2024.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Oliver RÖPKE

([23]) Comisia stabilește acțiuni pentru a aborda deficitul de forță de muncă și de competențe – Ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și incluziune – Comisia Europeană.